

Projekt

z dnia 15 marca 2017 roku

Zatwierdzony przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2016

Na podstawie art. 12, pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity tekst jednolity: Dz. U. z 2016 poz. 814 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. 2016 r. poz. 930²⁾)

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2016, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

---

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 1948

²⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz.U. z 2015 r. poz. 1616, Dz. U. z 2016 r. poz. 753, 1310,1359,1583, 1948, 2174

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TARNOWSKICH GÓRACH ZA ROK 2016

Tarnowskie Góry, marzec 2017r.

Spis treści

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	4
1.Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.....	4
1.1.Rodzinna piecza zastępcza.....	5
1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka.....	6
1.1.4.Plan pomocy dziecku.....	6
1.1.5.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.....	6
1.1.6.Przysposobienie.....	7
1.1.7.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	7
1.1.8.Ocena rodzin zastępczych.....	7
1.1.9.Badania psychologiczne.....	7
1.1.10.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka.....	8
1.1.11.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.....	8
1.1.12.Przyznane świadczenia.....	8
1.1.13.Dodatki wychowawcze.....	10
1.1.14.Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę.....	11
2.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	12
2.1.Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.....	12
2.2.Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.....	14
2.3.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem.....	15
3.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.....	16
4.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	17
5.Usamodzielnienia.....	18
5.1.Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki.....	19
5.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie.....	19
5.3.Pomoc na zagospodarowanie.....	19
5.4.Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej	20
5.5.Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych	20
6.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.....	20
7.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami.....	21
8.Poradnictwo specjalistyczne.....	22
8.1.Poradnictwo psychologiczne.....	22
8.2.Poradnictwo pedagogiczne.....	22
8.3.Poradnictwo socjalne.....	22
8.4.Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.....	23

9.Program Przeciwdziałania Przemocy.....	23
9.1.Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	23
9.2.Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.....	23
9.3.Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	24
9.4.Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepływów i Przemocy.....	24
10.Sprawozdawczość i statystyki.....	25
10.1.Statystyka dotycząca rodzin zastępczych.....	25
10.2.Sprawozdawczość.....	26
11.Informacja publiczna.....	27
12.Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2016r.....	27
II.POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	30
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	30
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	32
1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	35
1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	35
1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.....	37
1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.....	39
1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	41
III.DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	43
1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2016.....	43
2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej.....	44
3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego-koszt utrzymania, liczba mieszkańców.....	45
IV.ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY.....	46
V.PROJEKT „WSZYSCY RAZEM”.....	47
VI.WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	51
VII.STRATEGIA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	52
VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	52

I. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego nr 112/2011 z dnia 23.12.2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołano zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie pieczy nałożone w/w ustawą. Zespół w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie założeniami i celami wytyczonymi w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 - 2017” przyjętego uchwałą X/90/2015 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 25 sierpnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 – 2017”.

Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze Powiatu Tarnogórskiego zostały objęte opieką faktycznego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do jego zadań należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej początkowo jeden koordynator zatrudniony był na umowę zlecenie a od miesiąca marca w związku z otrzymanym dodatkowym etatem 2 koordynatorów zatrudnionych było na umowę o pracę. Pod opieką koordynatorów w skali całego roku, znajdowało się 41 rodzin zastępczych w których przebywało 52 dzieci. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjalistów pracy socjalnej, specjalistów pracy z rodziną, pedagoga, pracownika socjalnego), realizujących te same zadania.

1.1.Rodzinna piecza zastępcza

1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań podejmowało następujące formy aktywności:

- udzielanie informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- zamieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego (www.pcpr.tarnogorski.pl),
- zorganizowano Piknik Rodzin Zastępczych w parku w Świerklańcu.
- udział w Metropolitalnym Święcie Rodziny w Centrum Kultury Śląskiej - wystąpienie rodzin zastępczych promujących rodzicielstwo zastępcze

1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W 2016 r. zakończono szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych, które rozpoczęło się w roku ubiegłym w szkoleniu uczestniczyły 3 rodziny (6 osób). W czerwcu 2016 r. rozpoczęto drugą edycję szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych w którym udział wzięło 6 rodzin (10 osób).

Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 18 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci. Przeprowadzono także badania psychologiczno - pedagogiczne dla kandydatów, wydano 4 opinie psychologiczno – pedagogiczne potwierdzających posiadanie przez kandydatów odpowiednich predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ostatecznie w roku sprawozdawczym wydano 3 zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 25 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach.

1.1.4.Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m.in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 33 plany pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w 2016 r.

1.1.5.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
  - analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
  - modyfikowania planu pomocy dziecku,
  - monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
  - oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
  - oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy

społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 451 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 408 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

1.1.6.Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w ilości 12. W 2016 r. sześcioro dzieci z rodzin zastępczych zostało adoptowanych.

1.1.7.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2016 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystało 19 rodzin zastępczych odbyło się łącznie 57 konsultacji,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym:
  - umożliwienie spotkań na terenie PCPR,
  - zorganizowanie specjalistycznego szkolenia, którego celem było podniesienie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie pracy z dzieckiem z objawami uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych oraz szkolenia dla rodzin zastępczych, w celu wypracowania standardów pracy.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt.10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą zapewniono pomoc prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. W tym zakresie w 2016 r. udzielono 28 porad prawnych.

1.1.8.Ocena rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna opieka zastępcza. W roku 2016 dokonano 20 takich ocen.

1.1.9.Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2016 roku wydano 40 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawionych przez psychologa.

1.1.10.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b w 2016 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu (uchwała nr 40/160/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie: udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach) przeprowadził 48 kontroli w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej. W żadnym z przypadków nie uznano pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka za niezasadny z uwagi na niewypełnianie funkcji lub niewłaściwe wypełnianie funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

1.1.11.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

A.Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 33 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 162 spotkania na terenie PCPR.

B.Praca z rodziną

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie.

1.1.12.Przyznane świadczenia

W 2016 r. wszczęto łącznie 53 postępowania i wydano 49 decyzji w tym w dwóch sprawach wszczętych w 2015 r. (6 spraw toku) w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto wszczęto 15 postępowań i wydano 13 decyzji (2 sprawy w toku) w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

Rodzinom zastępczym, które przyjęły pod opiekę dzieci w 2016r. przyznano 3 decyzjami jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W wszystkich przypadkach jednorazowa pomoc pokryta została w całości przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed

umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 6 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR. Wszystkie z 6 przypadków odmów dotyczą dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego.

Spośród pozostałych świadczeń o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie przyznania środków na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego wydano 3 decyzje
- w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wszczęto 104 postępowań i zapłacono 105 decyzji (decyzje wydane za okres zawarty w 2015 zapłacone w 2016r.)
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano 4 decyzje – 3 świadczenia zostały w całości sfinansowane przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej, 1 decyzja została wydana odmownie.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2016r.			
NAZWA UDZIELONEGO ŚWIADCZENIA	LICZBA OSÓB NA KTÓRE DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	IŁOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	289	3 283	2 653 965,02 zł
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	3	3	3 500,00 zł
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	3	3	15 000,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	11	105	80 236,11 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	1	3	750,00 zł
OGÓŁEM	307	3 397	2 753 451,13 zł

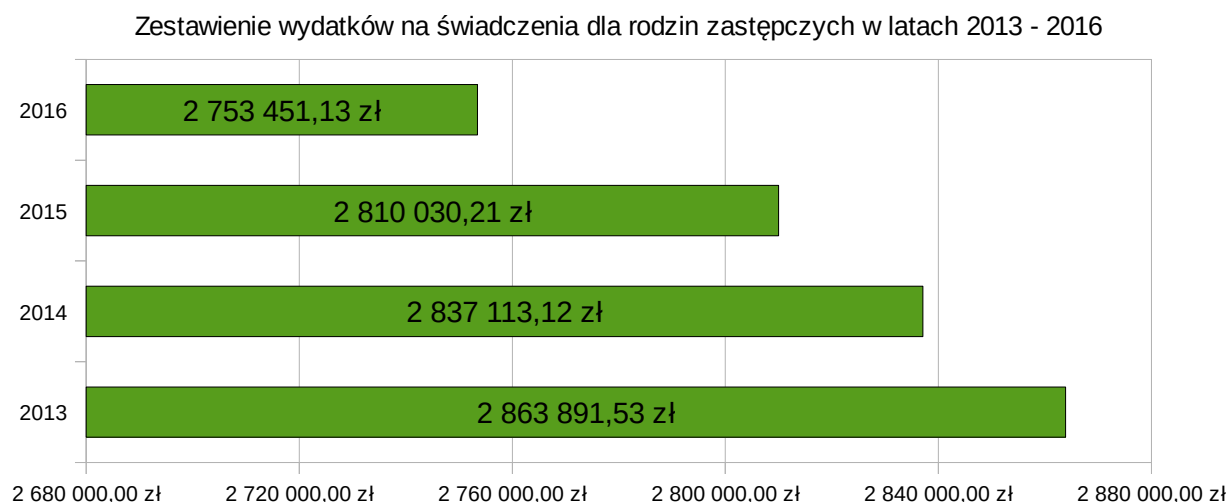
Wątpliwości w zakresie zapisów w ustawie o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej konsultowano na bieżąco z radcą prawnym PCPR.

Ponadto:

- wszczęto 3 postępowania w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
- wydano 1 decyzję w sprawie odsetek od świadczeń nienależnie pobranych (wydanych w świetle art. 92 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- wydano 100 decyzji zmieniających.

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2013 – 2016.

WYKRES 1.

1.1.13. Dodatki wychowawcze.

W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Ustawa wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzając katalog świadczeń należnych rodzinom zastępczym o dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach państwa w wychowaniu dzieci zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Dodatek ten przysługiwał rodzinom zastępczym począwszy od 01 kwietnia 2016 r. i był każdorazowo przyznawany na okres 12 miesięcy.

W 2016 r. przyjęto 256 wniosków o przyznanie dodatków wychowawczych. Do 31 grudnia 2016 r. wydano 250 decyzji przyznających wspomniane dodatki (6 spraw było w toku). Łącznie wypłacono 1942 dodatki w łącznej kwocie 958 406,45zł. W ramach kosztów obsługi stanowiących 1% dotacji na dodatki wychowawcze wykorzystano kwotę 9 797,00zł.

1.1.14. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30% a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Łącznie w ciągu roku 2016 gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 124 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 98 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 26 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W 2016 r. wystawiono 976 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 159 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W poniższych tabelach przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg. stanu na 31 grudnia 2016r.

TABELA 2 . DZIECI UMIESZCZONE W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2016R. (stan na 31 grudnia 2016r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrosławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
10%-1 rok	24	1	1	0	0	1	1
30%-2 rok	14	4	0	2	5	1	0
50%-3 rok i więcej	18	6	6	7	4	2	1

TABELA 3 . DZIECI UMIESZCZONE W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2016r (stan na 31 grudnia 2016.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Zbrośławice	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Kalety
10%-1rok	3	1	1	0
30%-2rok	2	2	0	0
50%-3rok i więcej	12	2	0	1

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2016r. uzyskało z Gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 712 067,95 zł Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2016r. przez gminy przedstawiono w poniższej tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią obroty z gmin Powiatu Tarnogórskiego środki wg stanu księgowego na 31 grudnia 2016r

TABELA 4. KWOTA WYDATKÓW NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ PONIESIONA W 2016r. PRZEZ GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

GMINA	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrośławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
KWOTA	414 706,52 zł	42 185,77 zł	65 481,16 zł	42 460,56	80 537,51zł	57 362,04 zł	9 334,39 zł
Razem:	712 067,95 zł						

2.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

2.1.Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.

W 2016r. kontynuowano realizację 13 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto jedno nowe porozumienie i jedno zakończono. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2016r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 147 430,79zł.

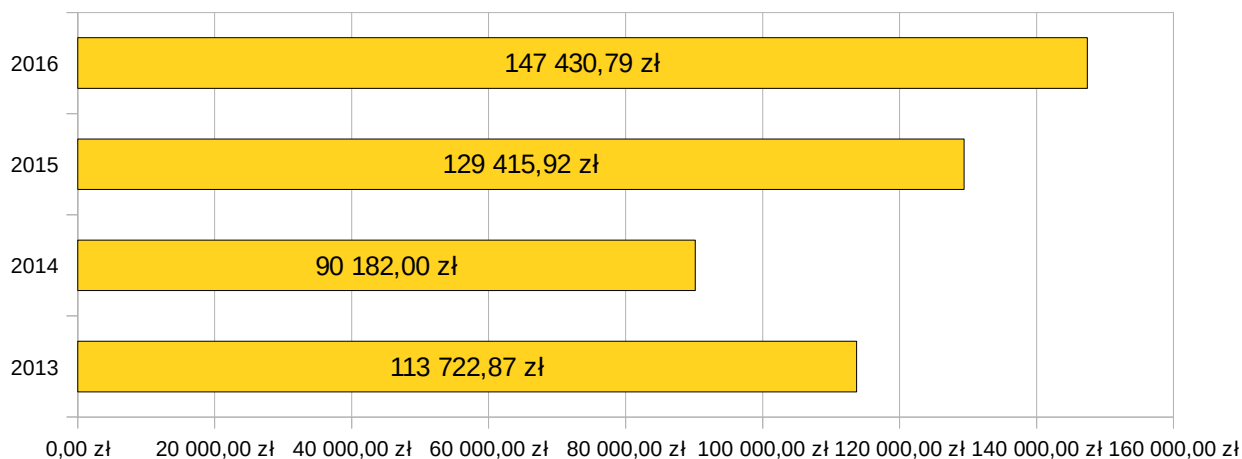
TABELA 5. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH POZA POWIATEM (2016.)

LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2016r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2016r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2016r.
1	P. Będziński	3	-	-
2	M. Ruda Śląska	1	-	-
3	M. Tychy	1	-	-
4	P. Jędrzejowski	2	-	-
5	M.ST. Warszawa	1	-	1
6	M. Bytom	2	-	-
7	P. Elbląski	2	-	-
8	P. Strzelecki	1	-	-
9	M. Piekary Śląskie	-	1	-
Suma		13	1	1
		15		
Ilość obowiązujących porozumień w 2016 r		14		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2013 – 2016.

WYKRES 2.

Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2013 - 2016

2.2.Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2016r. kontynuowano realizację 97 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 4 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 1 nowe porozumienie.

W styczniu 2017r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 765 332,41 zł.

TABELA 6. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI SPOZA POWIATU UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (2016r.)

LP	MIEJSCE POCHODZENIA DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2016r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2016r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2016r.
1	M. Piekary Śląskie	9	-	-
2	M. Ruda Śląska	2	-	-
3	M. Katowice	1	1	-
4	M. Zabrze	6	-	-
5	M. Bytom	29	1	-
6	P. Radomszczański	2	-	-
7	M. Chorzów	7	-	-
8	P. Lubliniecki	2	1	-
9	M. Żory	13	-	-
10	M. Świętochłowice	3	-	-
11	P. Gliwicki	3	-	-
12	M. Sosnowiec	5	-	-
13	P. Strzelecki	1	-	-
14	M. Gliwice	4	-	-
15	P. Kępiński	1	-	-
16	M. Mysłowice	1	-	-
17	P. Międzychodzki	2	-	-
18	P. Będziński	2	-	-
19	P. Wodzisławski	1	-	-
20	M. Siemianowice Śl.	2	-	-
21	P. Poznański	1	-	-
	P. Krapkowicki	-	1	1
SUMA		97	4	1
		102		
ilość obowiązujących porozumień w 2016r		101		

2.3. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 12 porozumień, natomiast kontynuowano realizację 34 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2016r. zakończono realizację 12 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2016r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 1 535 079,15zł.

TABELA 7. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW (2016r.)

LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	REALIZACJA POROZUMIENIA (NA DZIEŃ 01 STYCZNIA 2016r.)	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2016r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2016r.
1	P. Czarnkowsko- Trzcianecki	1	-	-
2	P. Leżajski	1	-	-
3	P. Przeworski	1	-	-
4	M. Częstochowa	1	1	1
5	P. Pleszewski	2	-	-
6	P. Zamojski	3	-	1
7	P. Raciborski	3	3	1
8	P. Żywiecki	1	-	1
9	P. Sieradzki	1	-	-
10	P. Strzyżowski	1	1	-
11	P. Bielski	1	-	1
12	P. Konecki	1	-	-
13	P. Tatrzański	1	-	1
14	P. Chełm	2	-	-
15	P. Janowski	2	-	1
16	P. Krasnostawski	3	-	1
17	P. Wieluński	1	-	1
18	P. Lubliniecki	1	2	2

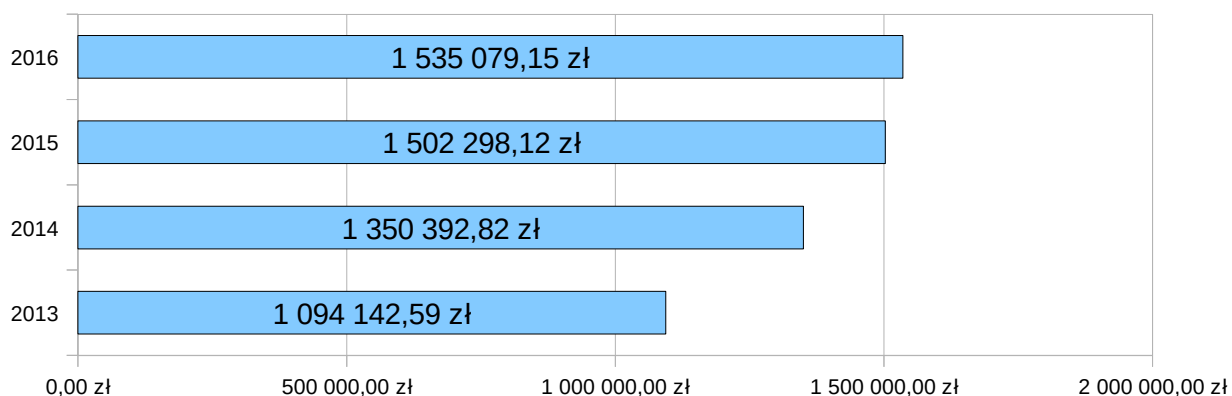

TABELA 7. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW (2016r.)

19	P. Dąbrowski	2	1	1
20	M. Piekary Śląskie	1	-	-
21	P. Nowomiejski	1	-	-
22	P. Oleski	2	-	-
23	Woj. Śląskie	1	-	-
24	P. Będziński	-	1	
25	P. Jasielski	-	1	
26	M. Chorzów	-	2	
suma		34	12	12
		58		
Ilość obowiązujących porozumień w 2016 r		46		

WYKRES 3.

Zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2013 - 2016

3.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Natomiast art. 38 ust. 2 tejże ustawy stanowi, iż kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany

dochodzić świadczeń alimentacyjnych w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

W związku z powyższym, W 2016r. łącznie zasądzono alimenty dla dwunastu dzieci, w konsekwencji dwanaście rodziców zostało obciążone alimentami. W stosunku do dwóch rodziców oddalono w 2016 r. powództwo. W pięciu przypadkach cofnięto pozwy, głównie ze względu na adopcję dziecka. Dla dwóch rodziców ustanowiono kuratora dla osoby nieznanej z miejsca zamieszkania. W 2016 r. sporządzono pozwy w stosunku do trzynastu rodziców biologicznych, które dotyczyły łącznie dziewięciorga dzieci.

4.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, Narodowego Funduszu Zdrowia i innych instytucji.

Łącznie w 2016r. rozpoczęto 244 sprawy dotyczące ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 38 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w większości przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w niewielu przypadkach ustalono w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2016r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanych z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

Ponadto w 2016 r. umorzono kwotę 969,08zł na podstawie Uchwały nr 135/542/2016 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z 23 maja 2016 r. roku w sprawie umorzenia wierzytelności pieniężnych wobec osoby która pobrała świadczenia nienależnie.

W 2016 r. na podstawie uchwały Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej umorzono należności pieniężne wraz z odsetkami w łącznej kwocie 45906,23zł

W 2016r. do Rejestru Dłużników ERIF BIG S.A. z siedzibą w Warszawie

przekazano informację gospodarczą o 23 dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz na bieżąco zarządzano dopisaniami, zgodnie z comiesięcznymi zestawieniami dłużników sporządzanymi przez Dział Księgowości.

5. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili 16 wywiadów środowiskowych dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabela 8 i 9 przedstawiają wysokość udzielonej w 2016r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

TABELA 8. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINY ZASTĘPCZE				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	49	475	229 678,74 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	6	14 838,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	5	5	8 470,48 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0 zł
OGÓŁEM:		58	486	252 987,22

TABELA 9. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (2016r.)				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	IŁOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	17	152	76 145,58
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	1	2	4 400,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	3	6 666,00 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00zł
OGÓŁEM:		20	145	87211,58

5.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 49 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2016r. 9 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia.

W 2016r. 16 osób, usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2016r. uzyskało 8 osoby.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

5.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 1 osoba opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą złożyła wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie, który został przesłany do powiatu właściwego do przyznania ww. pomocy i 1 osobie opuszczającej instytucjonalną pieczę zastępczą przyznano pomoc na usamodzielnienie 4 osobom opuszczającym rodziny zastępcze przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

5.3. Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 5 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 3 otrzymało w/w świadczenie.

Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

5.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej

W 2016 r. w ramach integracji ze środowiskiem młodzieży mająca trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej kontynuowała udział w Projekcie „Wszyscy Razem” współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Usamodzielnianym wychowankom na bieżąco udzielano informacji o prawach i uprawnieniach oraz aktualizowano ich sytuację życiową. Usamodzielniani mieli również możliwość skorzystania z pomocy prawnej.

5.5. Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności PCPR zapewniło pomoc prawną. W tym zakresie udzielono 5 porad prawnych.

6. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.

W ciągu trwania całego roku 2016 pracownicy PCPR uczestniczyli w wielu różnych formach doskonalenia zawodowego. Szkolenia i doskonalenie zawodowe w których uczestniczyli pracownicy PCPR obejmowało następującą tematykę:

- Specjalista ds. kadrowych w jednostkach samorządu terytorialnego.
- Czas pracy w 2016r.
- Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci, procedury odbierania dziecka od rodzin zastępczych, przewozu dziecka, przekazania do pieczy zastępczej.
- Plan pomocy dziecku – opracowanie i realizacja.
- Case management – idea, założenia, zastosowanie.
- Funkcjonalność Interaktywnego Płatnika Plus (IPP).
- Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny – skala oceny rodziny.
- Aktywny Samorząd.
- Zmiany w dokumentacji pracowniczej.
- Kierowanie do DPS oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- Rola dzielnicowego w zapewnieniu bezpieczeństwa lokalnego.
- Nieprawidłowości w gospodarce finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych.
- Nadzór i kontrola w pieczy zastępczej.
- Nowy model opieki społecznej.
- Jak uniknąć błędów w rozliczaniu wynagrodzeń.
- Adolescencja, kryzysy i podstawowe dylematy okresu dojrzewania.
- Kompetencje społeczne oraz równość szans i niedyskryminacji.
- Rozliczanie projektów EFS.
- Współczesne wyzwania pracy z rodziną.

- Współpraca rodziny zastępczej z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w realizacji planu pomocy dziecku- doskonalenie warsztatu pracy.
- Ponadto PCPR realizował szkolenie dla pracowników ośrodków pomocy społecznej

7.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (10) dzieci),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- udziału w sprawach sądowych (w tym dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, odzyskania władzy rodzicielskiej, przysposobienia, wyznaczenia opiekuna prawnego).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Policją poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przeprowadzenia i Przemocy,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- pracy w ramach metody Zespołów Celowych (29 zespołów - w wyniku których 22 dzieci uniknęło umieszczenia w pieczy zastępczej),
- pomocy psychologicznej dla małoletnich w czasie interwencji policji.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez:

- konsultacje z pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco),
- pracę metodą Zespołów celowych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Tarnobrzeskiego w zakresie:

- w ramach „Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany był program współpracy w ramach Zespołów Celowych
- udziału pracownika socjalnego w spotkaniu panelowym kandydatów na rodziców zastępczych,

- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- partnerstwo z gminami w ramach realizacji projektu unijnego,
- przeprowadzenie szkolenia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny w zakresie sporządzania planów pracy z rodziną.

8. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i pedagogicznego oraz udzielania informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych realizowane było w godzinach pracy pracowników PCPR, tj. od 7:00 do 15:00.

8.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2016 z poradnictwa skorzystało 30 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinie to 84, z czego 40 to małoletnie dzieci). 19 spośród nich to rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu. Ze wszystkich odbiorców usług psychologicznych, 19 nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy PCPR. W 2016 roku odbyło się 58 konsultacji. Sprawy z którymi strony zwracały się o poradę do psychologa, dotyczyły głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy, konfliktów w rodzinie i małżeństwie oraz innych kryzysów i trudności.

8.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których korzystały rodziny na bieżąco. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku. Ponadto prowadzono indywidualne konsultacje z dziećmi kandydatów na rodziców zastępczych w miejscu ich zamieszkania.

8.3. Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR

informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

8.4. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2016 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON,
- informacje o jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

9. Program Przeciwdziałania Przemocy

9.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty uchwałą nr XI/110/2011 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 – 2016”. Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy. Cele operacyjne to: edukacja społeczna i promocja postaw oraz działań wolnych od przemocy; stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie; efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań.

Ponadto w 2016 roku w związku z upływem terminu obowiązywania Programu przystąpiono do prac nad nowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanym w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020. Stworzony Program został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu z dnia 20 grudnia 2016 r. NR XXVII/242/2016

9.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Program został przyjęty uchwałą nr XXV/259/2012 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”. W 2016 roku przeprowadzono rekrutację uczestników wśród osób z rodzin, które zostały objęte działaniami zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. Nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami i policją. W 2016 r. zrealizowano jedną edycję programu w warunkach wolnościowych. Zajęcia indywidualne i grupowe odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Działaniami korekcyjno-edukacyjnymi objęto 15 osób. Spośród tych osób, 6 uczestników ukończyło Program. Celem oddziaływań korekcyjnych i edukacyjnych było m.in.: zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadomienie i zidentyfikowanie zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie i kontrolowanie własnych emocji, kształtowanie umiejętności komunikacji opartej na szacunku i partnerstwie oraz budowanie poprawnych relacji w rodzinie. W okresie sprawozdawczym podjęto działania zmierzających do stworzenia nowego Programu.

9.3. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2016 roku starszy specjalista pracy socjalnej PCPR został powołany do dwóch Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - w Tarnowskich Górach oraz w Gminie Ożarówce. Uczestniczono w cyklicznych spotkaniach Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jak również w spotkaniu grup roboczych dotyczących wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”. W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR założyli 4 formularze „Niebieskiej Karty”.

9.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przestępstw i Przemocy

W roku sprawozdawczym w ramach dyżurów pełnionych przez psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach odbyła się 1 konsultacja.

10.Sprawozdawczość i statystyki

10.1.Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2016 roku znajdują się poniżej.

TABELA 10. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI				
W CIĄGU ROKU 2016r. (narastająco)				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	69	40,83 %	89	30,79 %
Niezawodowa	83	49,11 %	119	41,18 %
Zawodowa	7	4,14 %	23	7,96 %
Zawodowa specjalistyczna	4	2,37 %	11	3,81 %
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,59 %	20	6,92 %
Rodzinny Dom Dziecka / Wielodzietna	5	2,96 %	27	9,34 %
OGÓŁEM	169	100%	289	100%

TABELA 11. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI				
WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2016r.				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	62	41,33%	82	34,46%
Niezawodowa	73	48,67%	100	42,02%
Zawodowa	7	4,67%	27	11,34%
Zawodowa specjalistyczna	2	1,33%	4	1,68%
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,67%	4	1,68%
Rodzinny Dom Dziecka	5	3,33%	21	8,82%
OGÓŁEM	150	100 %	238	100 %

Łączna liczba rodzin zawodowych obejmuje również dwie rodziny zawodowe, jedną specjalistyczną i jeden rodzinny dom dziecka które pełnią swoją funkcję dla innych Powiatów. Wspomniane rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie od Powiatu z którym zawarły umowę na pełnienie funkcji rodziny zawodowej.

W okresie sprawozdawczym:

- 14 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 34 dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej
- 8 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 16 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 6 zostało przekazane do adopcji,
- 7 zmieniło formę opieki z innych powodów.

10.2.Sprawozdawczość

- sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułu dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdanie Rb-WSa roczne sprawozdanie o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, kwartalne,
- rozliczenie dotacji udzielonej z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2016 w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej w dniu 26.09.2016r.
- rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w okresie od 01.01.2016 do – 31.12.2016r. wraz z informacjami opisowymi,
- sprawozdanie opisowe za rok 2016 w zakresie dochodów i wydatków,
- sprawozdanie z realizacji zadań nałożonych uchwałą Zarządu Powiatu w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem,
- sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami,
- sprawozdanie o stanie zakresie mienia komunalnego,
- sprawozdanie kwartalne Z-03 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sprawozdanie roczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
- sprawozdanie roczne F-03 o stanie i ruchu środków trwałych,
- informacja INF-1 miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-2 roczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- sporządzanie deklaracji dla ZUS związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- sporządzanie deklaracji dla Urzędu Skarbowego związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- kwartalne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, kwiecień, lipiec i październik)
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocenę zasobów pomocy społecznej (kwiecień)
- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie)
- MPiPS – 05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową

- opiekę i wsparcie (styczeń)
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy,
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego,
- sprawozdanie z programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,
- sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

11. Informacja publiczna

W 2016r. łącznie wprowadzono 3 informacje do menu podmiotowego biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl) oraz 24 informacje do menu przedmiotowego dotyczące głównie zamówień publicznych.

W 2016 r. 33 razy aktualizowano utworzoną w 2009r. stronę internetową PCPR – www.pcpr.tarnogorski.pl. Aktualizacje dotyczyły działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.

Stronę projektu „Wszyscy Razem” o adresie www.wszyscyrazem.tarnogorski.pl zaktualizowano 9 razy.

12. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2016r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach wykonało dochody na poziomie 139,95% ponad plan. Dochody otrzymane w 2016r. Wyniosły 732.875,69 zł, w tym mieści się kwota:

- 712.854,48 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów m.in. są to odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,

- 3.045,95 zł z tytułu wpływów za opłaty rodziców biologicznych dotyczące pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 1.042.85 zł z tytułu wpływów za pozostałe odsetki od zaległych należności,
- 1.893,08 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów w kwocie tej mieszczą się odsetki od rachunków bankowych oraz wynagrodzenie należne płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz z tytułu terminowanego opłacania podatku.
- 14.039,33 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środków z obsługi ewaluacji i promocji z programu "Aktywny samorząd".

Należności naszej jednostki wyniosły w 2016r. 848.462,46 zł z tego zrealizowano wpływy do budżetu w wysokości 86,38%.

Należności pozostałe do zapłaty wynoszą 115.586,77 zł i są to głównie:

- odpłatności rodziców biologicznych z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, ta kategoria należności do zapłaty stanowi 76,70% zaległości ogółem,
- należności z tytułu not obciążeniowych wystawionych przez PCPR gminom i powiatom za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- odsetki od nieterminowego regulowania należności.

Tabela 12. Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach

Lp	Przeznaczenie środków	Kwota	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	1 622 290,73	
2.	Rodziny zastępcze	4 463 100,54	w tym: - 32.560,00 zł dotacja celowa na dofinansowanie do realizacji Resortowego Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016 - Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej; - 968.203,45 zł dotacja celowa z budżetu Państwa na wypłatę dodatków wychowawczych; - 762.945,39 zł to kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 264 045,70	w tym: - 866.312,00 zł wynagrodzenia z tytułu umów o pracę; - 14.039,33 zł stanowią środki na obsługę, promocję i ewaluację programu Aktywny samorząd;

4.	Realizacja oddziaływań korekcyjno -edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	12 690,00	dotacja celowa z budżetu Państwa na realizację zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
5.	Projekt "Wszyscy Razem"	770 170,47	projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
	Suma	8 132 297,44	
6.	Dofinansowanie PFRON	686 918,22	Środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
7.	Dofinansowanie PFRON - Aktywny Samorząd	227 456,31	
	Suma	914 374,53	
	RAZEM	9 046 671,97	

II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

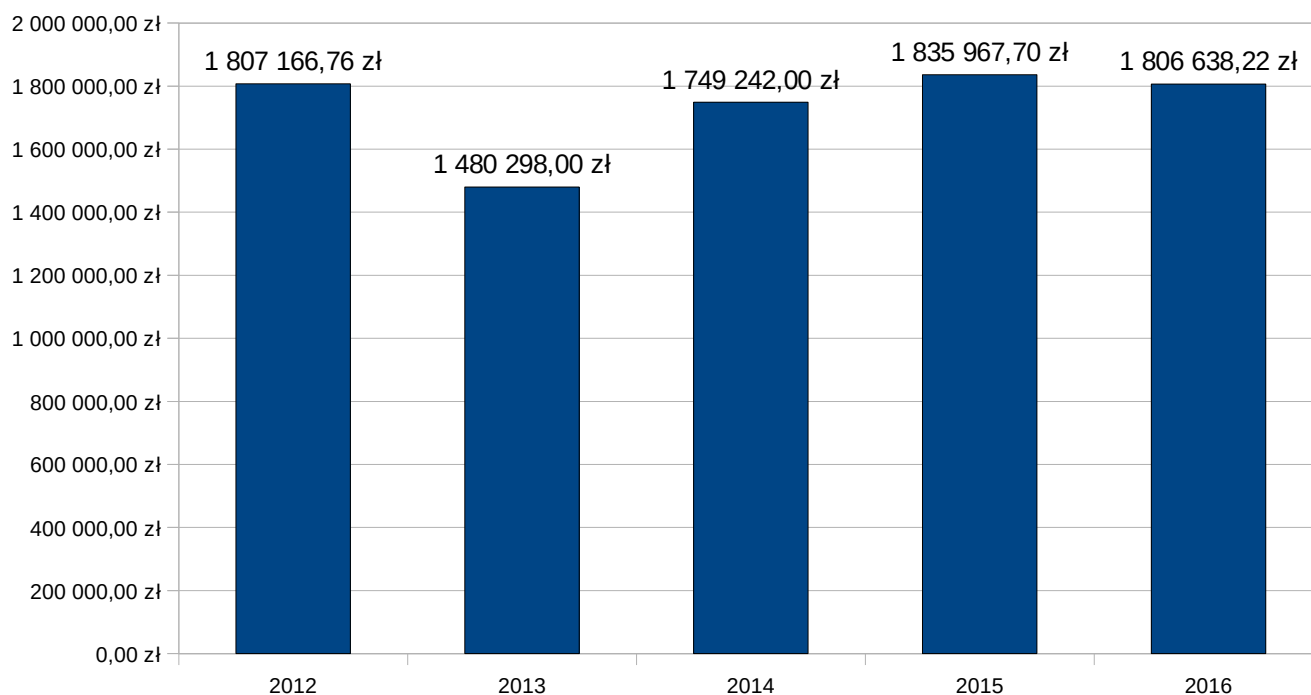
W roku 2016 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 1 806 638,22 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2012r. – 1 807 166,76 zł,
2013r. – 1 480 298,00 zł,
2014r. – 1 749 242,00 zł.
2015r. – 1 835 967,70 zł.

WYKRES 4.

Zestawienie kwot przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze uchwały nr XVII/145/2016 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 230 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 355 314,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu

- się i technicznych przeznaczono 100 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 119 720,00 zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, przyjęła w trakcie roku 1 uchwałę w sprawie zmiany uchwały nr XVII/145/2016 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uchwała Rady Powiatu w Tarnowskich Górach nr XXVII/229/2016 z dnia 29 listopada 2016 r. zmieniła kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

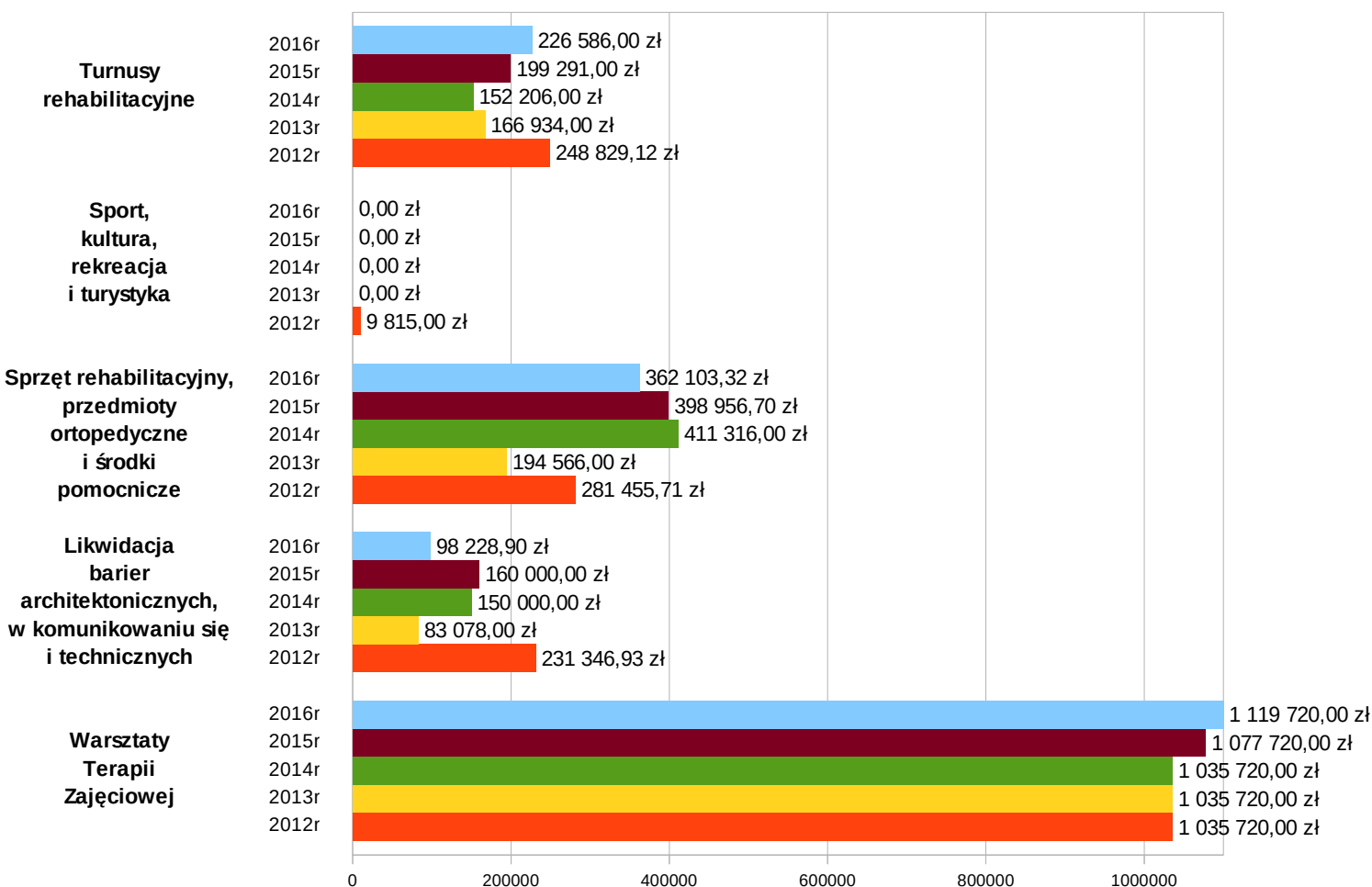
Ostatecznie, na mocy w/w uchwały, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeznaczono następujące środki finansowe PFRON:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 226 586,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 362 103,32 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 98 228,90 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 119 720,00 zł.

WYKRES 5. Zestawienie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zestawienie kwot środków finansowych PFRON przyznanych przez Radę Powiatu na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w latach 2012 – 2016

1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2016 r. kwotę 226 586,00 zł (wydatkowano: 226 586,00 zł).

Dla porównania:

w roku 2015 PCPR otrzymało kwotę 199 291,00 zł (wydatkowano: 199 291,00 zł),

w roku 2014 PCPR otrzymało 152 206,00 zł (wydatkowano: 152 206,00 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 166 934,00 zł (wydatkowano: 162 528,00 zł),

w roku 2012 PCPR otrzymało 248 829,12 zł (wydatkowano: 248 829,12 zł),

W roku 2016 złożono 408 wniosków (obejmujących 408 osób niepełnosprawnych i 205 opiekunów – łącznie 613 osób).

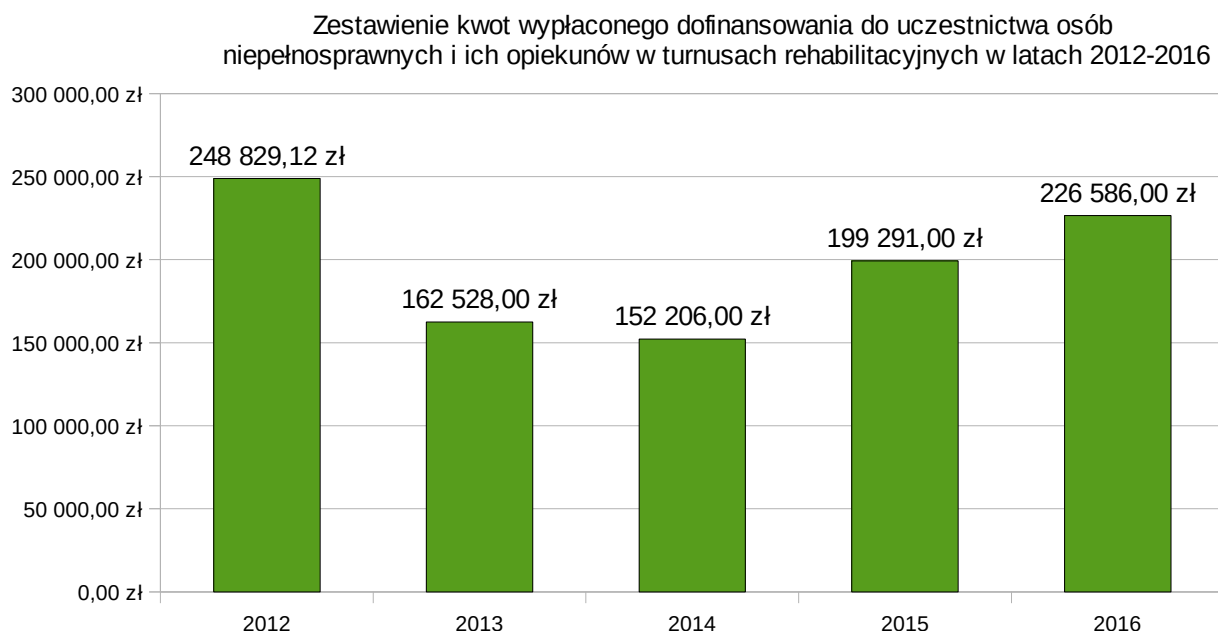
Dofinansowaniem objęto **131** wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla **92** opiekunów – łącznie **223** osób). Na liczbę 223 osób objętych dofinansowaniem w roku 2016 r. składa się:

- 30 dzieci niepełnosprawnych i 30 opiekunów,
- 101 dorosłych niepełnosprawnych i 62 opiekunów.

277 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, z powodu braku środków finansowych na ten cel.

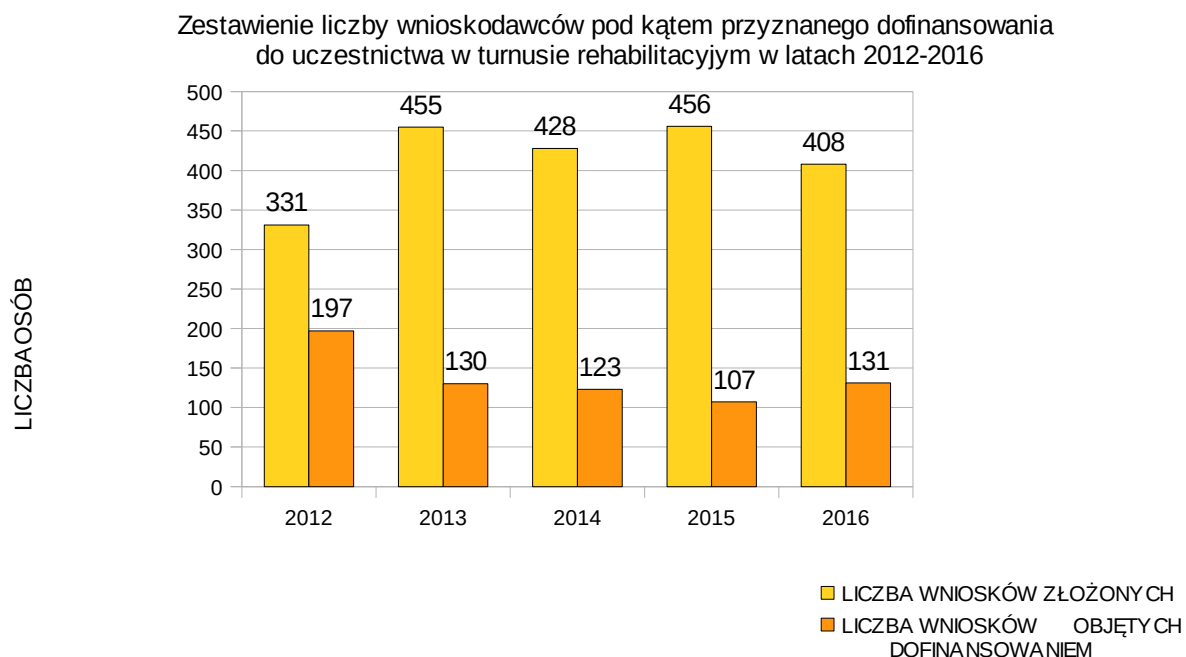
Poniżej przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2012 - 2016.

WYKRES 6

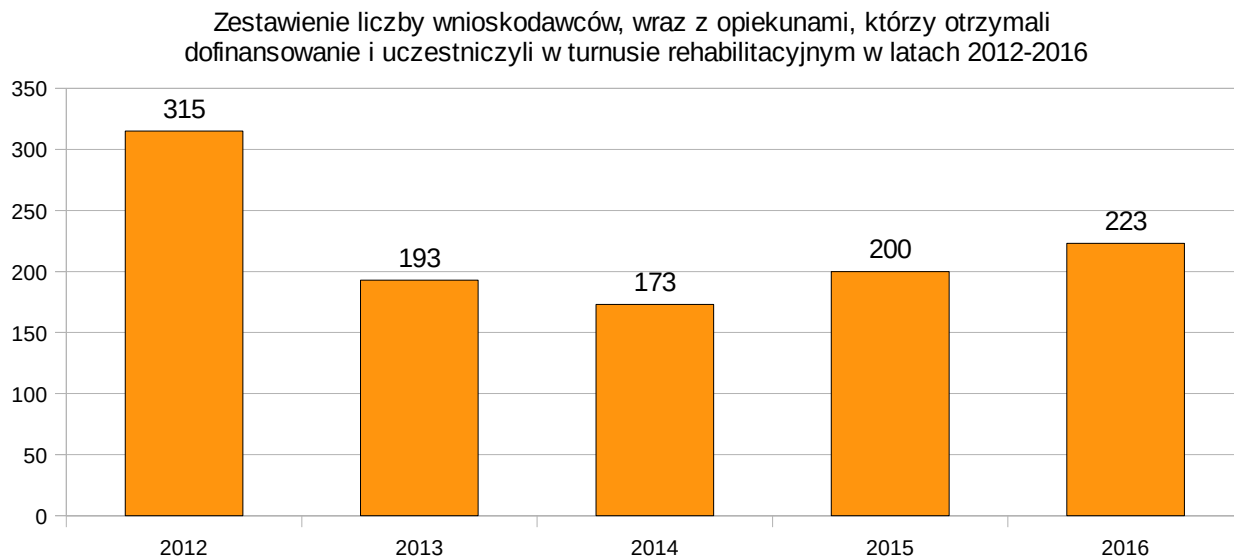

Poniżej przedstawiono liczbę wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2012-2016.

WYKRES 7

WYKRES 8

1.2.Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej składały w terminie do 30 listopada 2015 roku. Łącznie złożono 6 wniosków na kwotę 13 029,00 zł.

Z uwagi na znaczny niedobór środków finansowych PFRON w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, na zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w roku 2016 nie przeznaczono żadnych środków.

W roku 2016 złożono 5 wniosków na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2017.

1.3.Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2016 r.

362 103,32 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości.

Dla porównania:

w roku 2015 PCPR otrzymało 398 956,70 zł (wydatkowano 398 956,70 zł,

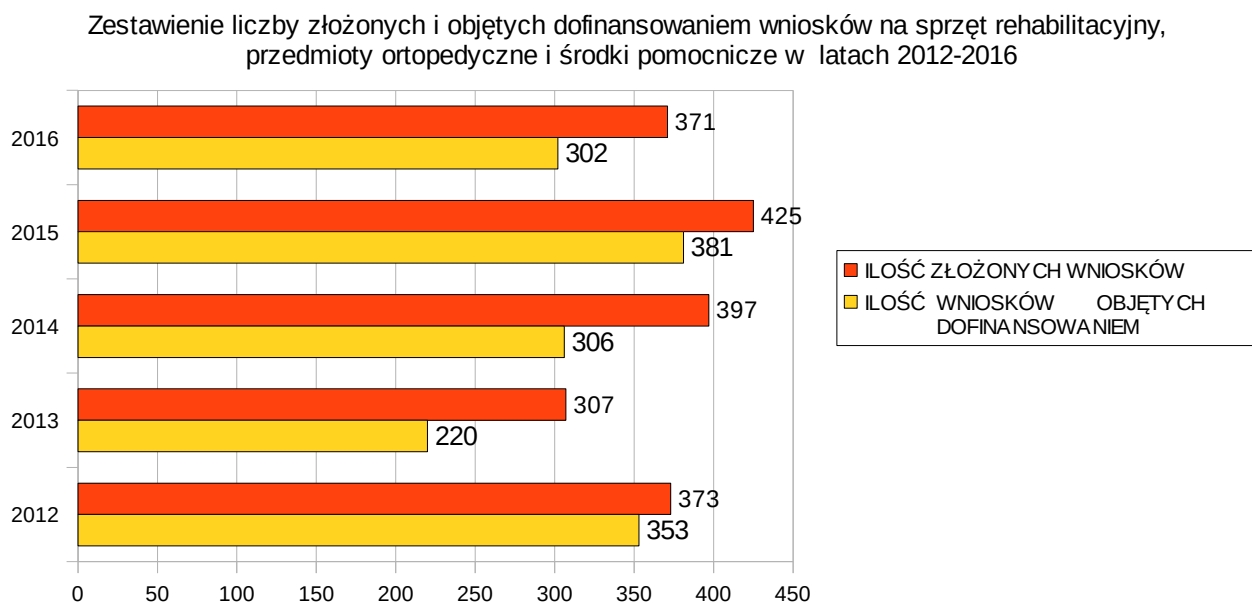
w roku 2014 PCPR otrzymało 411 316,00 zł (wydatkowano 411 316,00 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 194 566,00 zł (wydatkowano 194 566,00 zł),

w roku 2012 PCPR otrzymało 281 455,71 zł (wydatkowano 281 455,71 zł).

Poniżej przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2012 - 2016.

Wykres 9

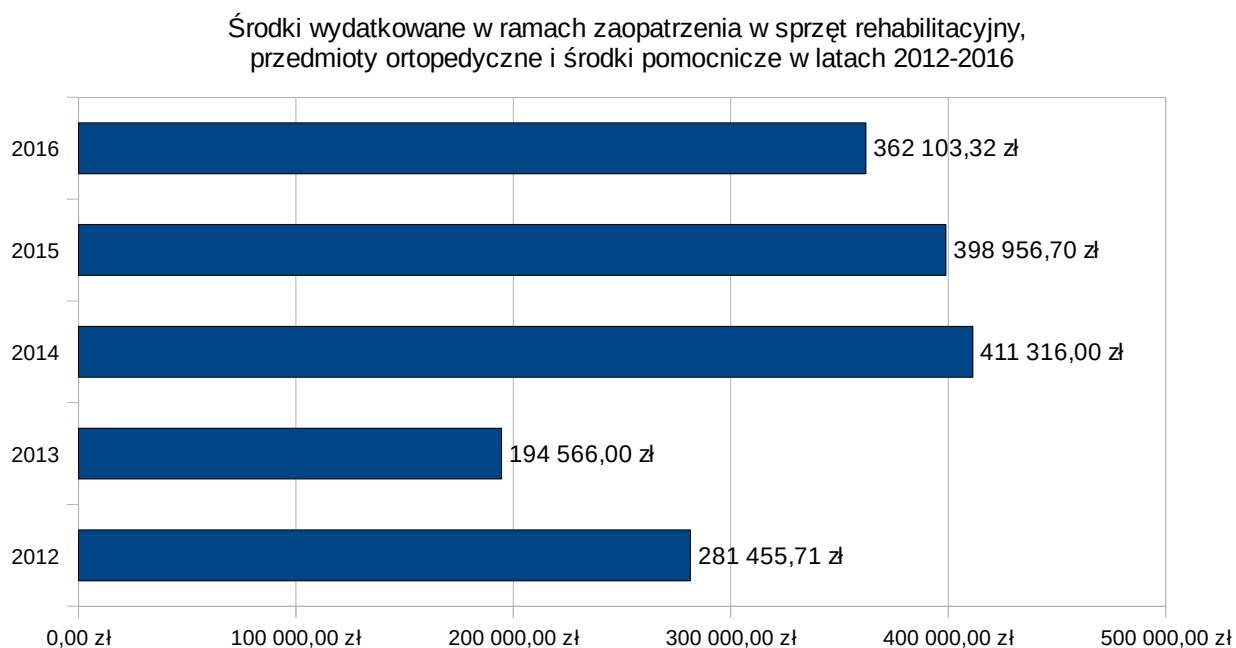

W okresie sprawozdawczym złożono 371 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 11,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 41,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 319.

Liczbę złożonych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2012 - 2016 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w tym okresie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 10

W 2016 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 302 wnioskodawców na kwotę 362 103,32 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 11 (8 133,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 40 (94 082,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 251 (259 888,32 zł).

W zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, orbitreka, materaca do ćwiczeń, rotora elektrycznego, drabinki gimnastycznej, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoślężynowych, poduszek przeciwoślężynowych, protez uda, protez podudzia,

protez piersi, protezy przedramienia, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, peruk, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu, balkoników, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, kul łokciowych, gorsetów i siedzisk ortopedycznych.

62 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na brak środków finansowych; 1 wnioskodawca otrzymał odmowę przyznania dofinansowania ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, które upoważnia do ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; 3 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania.

1.4.Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2016 kwotę 98 228,90 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2015 PCPR otrzymało 160 000,00 zł (wydatkowano 160 000,00 zł).

w roku 2014 PCPR otrzymało 150 000,00 zł (wydatkowano 149 624,66 zł),

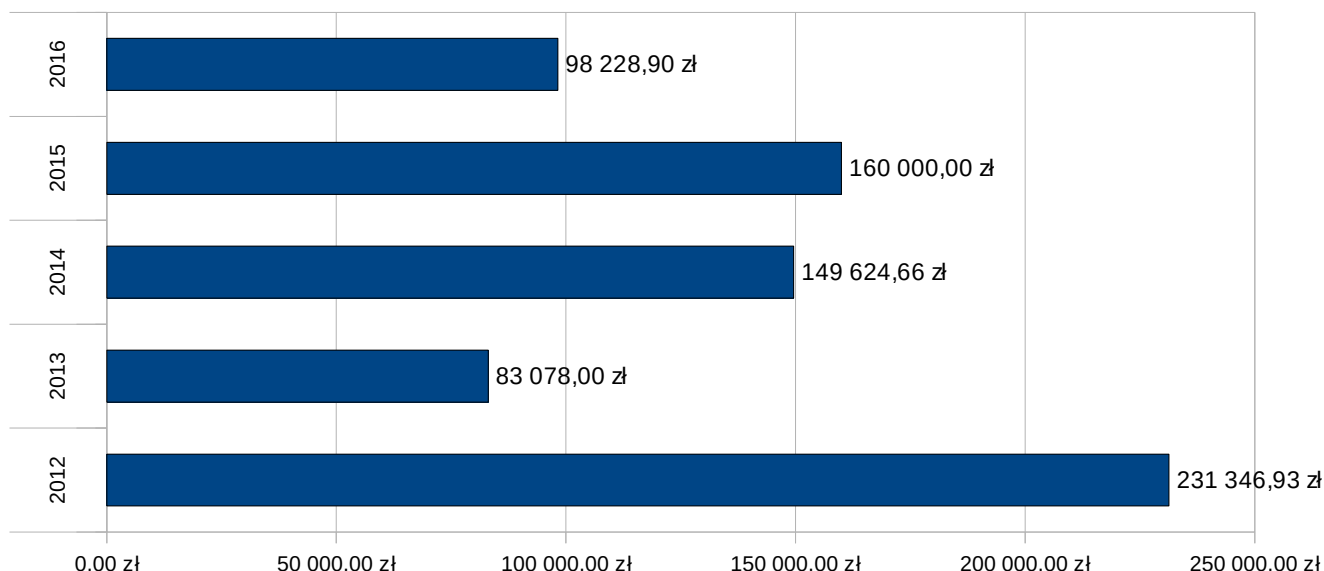
w roku 2013 PCPR otrzymało 83 078,00 zł (wydatkowano 83 078,00 zł),

w roku 2012 PCPR otrzymało 231 346,93 zł (wydatkowano 231 346,93 zł),

Poniżej przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2012 - 2016.

Wykres 11

Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2012-2016

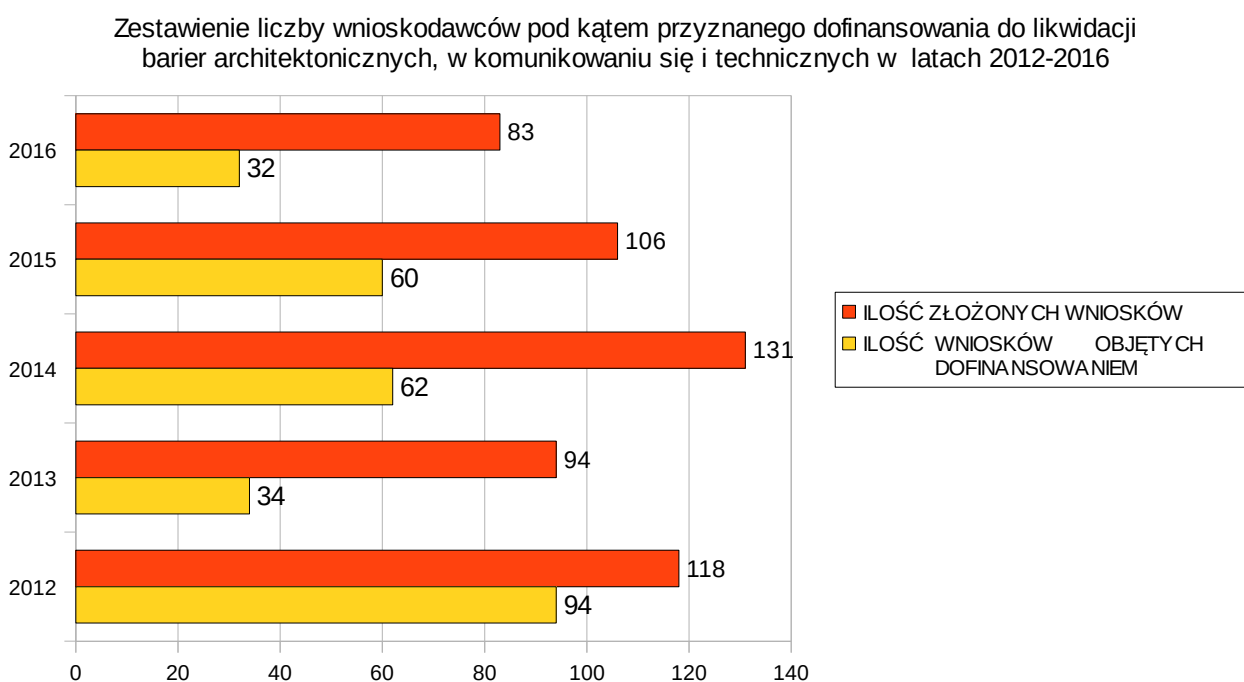
W 2016 roku zostało złożonych 83 wnioski (dla porównania w 2015 r. – 106, 2014 r. - 131, 2013 r. - 94, 2012 r. - 118) na zadania z zakresu likwidacji barier

architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 26,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 27,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 30.

Poniżej przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2012 – 2016.

Wykres 12

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 58 373,00 zł dla 11 wnioskodawców. Wykonane prace związane były m.in. z przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, ubikacji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montażem uchwytów, poszerzeniem drzwi dla potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, zakupem i montażem krzeseł schodowych.

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 39 855,90 zł dla 21 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.: łóżek rehabilitacyjnych, podnośników transportowo-kąpielowych, rowerów trójkołowych, roweru typu tandem.

TABELA 13. Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2015 r.

BARIERY	LICZBA ZŁOŻONYCH WNISKÓW	LICZBA WNISKÓW OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM	WYPŁACONA KWOTA DOFINANSOWANIA
ARCHITEKTONICZNE	26	11	58 373,00 zł
TECHNICZNE	27	21	39 855,90 zł
W KOMUNIKOWANIU SIĘ	30	0	0 zł
SUMA	83	32	98 228,90 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniały Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2016 roku z ogólnej liczby 83 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się: 1 wniosek pozostał bez rozpatrzenia ze względu na braki formalne, 3 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 2 wnioskodawców zmarło, 12 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie uznanie danego urządzenia lub zakresu prac za likwidację barier oraz 33 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na brak środków finansowych na zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2016 był piątym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

Tabela 14. Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	
Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	
Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

TABELA 15: ŚRODKI FINANSOWE PFRON PRZEKAZANE NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2016 ROKU	
WYDATKI	LIMIT ŚRODKÓW PFRON
BIEŻĄCE (Obszar A Zadanie 2, Obszar B Zadanie 2, Obszar D, Moduł II)	207 869,10 zł
INWESTYCYJNE (Obszar A Zadanie 1, Obszar B Zadanie 1, Obszar C Zadanie 2- 4)	103 921,63 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU	15 589,53 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU	2 147,59 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU	1 550,94 zł
SUMA	331 078,79 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2016 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Łącznie wpłynęło 120 wniosków (w tym 5 wniosków obejmujących 2 rodzaje zadań w obszarze B).

Dofinansowaniem objęto 80 beneficjentów programu, których wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie, tj.: 25 osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym, 54 osoby legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 1 osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 r.ż.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” następujące kwoty:

TABELA 16: ŚRODKI FINANSOWE PFRON WYDATKOWANE W RAMACH PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2016 ROKU W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA W ZESTAWIENIU DO LICZBY ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW I OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM			
Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wyplacona kwota dofinansowania
Obszar A Zadanie 1	3	3	14 250,00 zł
Obszar A Zadanie 2	1	1	1 020,00 zł
Obszar B Zadanie 1	9	8	59 079,00 zł
Obszar B Zadanie 2	5	5	12 000,00 zł
Obszar C Zadanie 2	7	7	13 530,00 zł
Obszar C Zadanie 3	1	1	15 896,00 zł
Obszar D	5	5	8 487,67 zł
Moduł II	94	93	185 324,00 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU			15 589,53 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU			2 147,59 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU			1 550,94 zł
SUMA			328 874,73

Z uwagi na wprowadzone przez PFRON zmiany do programu dotyczące zasad naliczania i rozliczania dofinansowania w ramach Modułu II ostateczny termin wypłaty kwot dofinansowania upływa 15 kwietnia 2017 roku.

1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

Poniższa tabela przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2016 r.

Tabela 17. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	ŚRODKI POWIATU		ŚRODKI PFRON	
	Przekazane	Wykorzystane	Przekazane	Wykorzystane
WTZ KALETY	53 320,00 zł	52 583,46 zł	479 880,00 zł	479 844,91 zł
WTZ TARNOWSKIE GÓRY	111 760,00 zł	111 704,67 zł	639 840,00 zł	639 804,66 zł
Razem	165 080,00 zł	164 288,13 zł	1 119 720,00zł	1 119 649,57zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. Na przełomie listopada/grudnia 2016 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół stwierdził nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych.

Ponadto WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2016r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych skreślono jedną osobę, z powodu braku postępu w terapii. W związku z tym została przyjęta kolejna osoba, a liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31.12.2016r. wynosiła 14 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, zoologicznej, florystyczno-ogrodniczej, komputerowo-fotograficznej, artystycznej oraz technicznej. Uczestniczyło w nich 33 osoby. Od 27.12.2016 r. liczba uczestników warsztatu zwiększyła się o trzy osoby zgodnie z wnioskiem jednostki prowadzącej po pozytywnym rozpatrzeniu ww. wniosku przez Zespół ds. merytorycznej i formalnej oceny wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów wynikających ze zwiększenia uczestników WTZ. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą oraz różnego rodzaju konkursy. W listopadzie 2016r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat terapii zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2016r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych w Kaletach skreślono dwie osoby, z powodu zgonu oraz przeniesienia do innego dps. W związku z tym została przyjęta kolejna osoba, a liczba osób oczekujących na przyjęcie do WTZ na dzień 31.12.2016r. wynosiła 5 osób.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiścić za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrośławicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach wynosi ok. 3 lata. Do DPS w Łubiu (dla przewlekłe psychicznie chorych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi około 2 lata, do DPS „Przyjaźń” (dla przewlekłe somatycznie chorych) – ok. 2 lat dla mężczyzn i 2 lata dla kobiet, do DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) – ok. 2/3 lata. Natomiast jeśli chodzi o DPS w Nakle Śląskim (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) okres oczekiwania wynosi ok. 1 roku, a DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi ok. 1 roku.

1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2016.

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2016 r. ubiegało się **124 osoby** (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku **2016**, porównując w roku **2015 – 78 wniosków**).

Odsetek osób – mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej to **31 osób**. Pozostałe 93 osoby mieszkają poza powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 49 osób.

TABELA 18 : LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2016r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	1	4
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	20	6
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	4
Miedary, ul. Zamkowa 7	0	3
Zbrostawice, ul. Wolności 34	0	4
Łubie, ul. Pyskowicka 34	0	7
OGÓŁEM	21	28
	49	

W 2016r. wydano 118 decyzji administracyjnych, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 53
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej – 9,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej - 4,
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej– 33,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej – 19.

2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2016r.

TABELA 19 : LICZBA OSÓB OCZEKUJĄCYCH NA UMIESZCZENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	0	5
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	32	31
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	2
Miedary ul. Zamkowa 7	0	2
Zbrostawice ul. Wolności 34	1	7
Łubie ul. Pyskowicka 34	2	3
OGÓŁEM	35	50
	85	

3.Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców:

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekle somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016 r. wynosił 3 215,92 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016 r. wynosił 2 957,98 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrostawicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016 r. wynosił 2 975,09 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowicka 34. dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016 r. wynosił 2 808,77 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016 r. wynosił 3 149,90 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn) przeznaczony jest dla 56 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2016r. wynosił 3 216,12 zł. Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z upoważnienia Wojewody Śląskiego decyzją nr PSII.9423.32.2016 z dnia 10.11.2016 r. zmienił decyzję Nr PS/II/9013/27/10 z dnia 29.02.2012 r. w części dotyczącej liczby osób, dla jakiej przeznaczony jest Dom Pomocy Społecznej, ul. Zamkowa 7, 42-676 Miedary – z 54 na 56 osób.

Informacja o mieszkańcach umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego na podstawie decyzji wydanej przed 1 stycznia 2004 r. (dofinansowanie z dotacji z budżetu państwa) wg stanu na 31.12.2016 r. .

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń”, ul. Włoska 24, 42-612 Tarnowskie Góry – 21 osób,
- Dom Pomocy Społecznej, ul. Zamkowa 7, 42-676 Miedary – 42 osoby,
- Dom Pomocy Społecznej, ul. Pyskowicka 34, 42-674 Łubie – 35 osób,
- Dom Pomocy Społecznej, ul. Gliwicka 22, 42-600 Tarnowskie Góry – 17 osób,
- Dom Pomocy Społecznej, ul. Główna 8, 42-620 Nakło Śląskie – 38 osób,
- Dom Pomocy Społecznej, ul. Wolności 34, 42-674 Zbrostawice – 75 osób.

Razem: 228 osób

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej.

IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 15 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu i ustaleniu odpłatności za korzystanie z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Powiatu Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 300% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku sprawozdawczym przyjęto 4 osoby na zajęcia do ŚDS.

Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2016 r. wynosiła 15 osób.

W 2016r. wydano 48 decyzji administracyjnych, w tym:

- o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy – 7,
- o odpłatności za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 20,
- zmieniające skierowanie do środowiskowego domu samopomocy – 14,
- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 7.
- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 5,
- uchylające skierowanie – 1,
- uchylające odpłatność – 1

V. PROJEKT „WSZYSCY RAZEM”

PROJEKT „WSZYSCY RAZEM” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

Z dniem 01.09.2015r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach jako realizator, przystąpiło z ramienia Powiatu Tarnogórskiego do realizacji projektu w trybie pozakonkursowym w Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Projekt będzie realizowany do 31.12.2017r.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z 4 gminami z terenu Powiatu Tarnogórskiego, tj. Gminą Tarnowskie Góry, Kalety, Zbrośławice oraz Tworóg na mocy Umowy partnerskiej z dnia 22.12.2015r.

Na rzecz realizacji projektu u Lidera oraz każdego z partnerów zaangażowano animatora partnerstwa oraz pracowników własnych jednostek.

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego - zawodowego osób i rodzin doświadczających wykluczenia społecznego, w tym osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących Powiat Tarnogórski.

Działania są realizowane przez jednostki pomocy społecznej na rzecz 400 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy wykluczonych społecznie, w tym dla 49 osób z niepełnosprawnościami.

Przewiduje się, iż w wyniku przeprowadzonych działań u uczestników nastąpi zmiana w kierunku samodzielności życiowej oraz aktywności zawodowej w obszarach ich funkcjonowania: społecznego, zawodowego, zdrowotnego, edukacyjnego.

Projekt jest zgodny z celem szczegółowym programu operacyjnego - wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponieważ w ramach projektu podejmowane są działania aktywizujące mające na celu przede wszystkim nabywanie i przywrócenie poszczególnym osobom określonych kompetencji społecznych, nauczania ich zaradności w różnych obszarach ich funkcjonowania społeczno - zawodowego, wyposażenia w odpowiednie umiejętności społeczne, które docelowo pozwolą im na samodzielność życiową z dala od systemu pomocy społecznej.

1. AKTYWNA INTEGRACJA REALIZOWANA PRZEZ PCPR.

W realizację aktywnej integracji na rzecz uczestników projektu realizowanego przez PCPR zostali zaangażowani animator partnerstwa oraz 9 pracowników bezpośrednio pracujących z podopiecznymi Centrum.

Do udziału w projekcie w części realizowanej przez PCPR w 2016r. przystąpiło łącznie 94 uczestników i uczestniczek, w tym 56 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, 12 usamodzielniających się wychowanków oraz 26 osób z różnymi niepełnosprawnościami. Niektóre z osób z przyczyn zdrowotnych bądź osobistych przerwały udział w projekcie. Na dzień 31.12.2016r. udział w projekcie kontynuowało 71 podopiecznych PCPR.

Na podstawie opracowywanych ścieżek reintegracji uczestnicy i uczestniczki brali udział w odpowiednich dla nich formach wsparcia:

- Przeprowadzono diagnozę psychologiczną, pediatryczną i psychiatryczną 55 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej celem uzgodnienia odpowiednich do ich potrzeb i możliwości form wsparcia.
- Odbywało się indywidualne poradnictwo psychologiczne dla osób z niepełnosprawnościami oraz dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Regularnie odbywały się spotkania grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, w ramach których uczestnicy i uczestniczki mieli możliwość udziału w projekcjach filmowych, spektaklach, wystawach.
- Przeprowadzono indywidualne wsparcie coacha, którego głównym celem było wzmocnienie klienta oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany w oparciu o własne odkrycia, wnioski i zasoby, w kontekście przełamania barier związanych z podjęciem zatrudnienia.
- Przeprowadzono warsztaty wyjazdowe WenDo dla dziewczyn, których celem było przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet, które uczą kobiet jak reagować na przemoc, wzmacniają poczucie pewności siebie i poczucie własnej wartości, pomagają rozwiązywać konflikty, przełamać stereotypy i obawy, poczucie winy i wstydu.
- Przeprowadzono warsztaty wyjazdowe z przeciwdziałania dyskryminacji i profilaktyki przemocy dla mężczyzn.
- Zakupiono i przeszkolono niewidomego uczestnika w zakresie obsługi urządzenia nawigującego GPS.
- Zakupiono na potrzeby projektu schodółaz do transportu po schodach uczestników projektu poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- Uczestnicy z niepełnosprawnościami wzięli udział wraz z opiekunami w 7 - dniowym wyjeździe aktywizacji społecznej i zdrowotnej z elementami terapii zajęciowej.
- Uczestnicy z niepełnosprawnościami wzięli również udział wraz z opiekunami w 3 – dniowych warsztatach z zakresu kompetencji społecznej oraz z równości szans i niedyskryminacji.
- 7 uczestniczek wzięło udział w warsztatach z wizażu i stylizacji.
- Dla uczestnika z niedowładem kończyn górnych przeprowadzono szkolenie z zakresu obsługi komputera.
- Przeprowadzono warsztaty z wolontariatu dla usamodzielniających się wychowanków oraz osób z niepełnosprawnościami.
- Zorganizowano 3 – dniowe warsztaty wyjazdowe dla usamodzielniających się wychowanków dotyczące przystosowania do życia w rodzinie z elementami naturalnego planowania rodziny. Młodzieży wyjechała do Warszawy, gdzie miała również możliwość uczestniczenia w zajęciach o charakterze kulturalnym i integracyjnym.
- Przeprowadzono dla nich również warsztaty z równości szans, warsztaty z rozwoju osobistego i zarządzania energią własną.

Zrealizowano szereg specjalistycznego wsparcia dla 55 dzieci w pieczy, tj. zajęcia w ramach terapii Integracji sensorycznej, indywidualnej rehabilitacji, hipoterapii, terapii niedosłuchu metodą Tomatisa, rehabilitacji w postaci zajęć na basenie, terapii EEG

Biofeedback, zajęć z logopedą, oligofrenopedagogiem, psychoterapii, zajęć z j. angielskiego.

Dla dzieci prowadzono warsztaty socjoterapeutyczne, wyjazdowe i stacjonarne warsztaty FASD – warsztaty dla dzieci, u których występuje zespół objawów umysłowych i fizycznych zaburzeń związanych z ekspozycją płodu na alkohol (których matki spożywały alkohol w czasie ciąży).

Dla dzieci i ich podopiecznych zorganizowano spotkanie integracyjne – spotkanie Mikołajkowe w Kompleksie Zamkowym u Wrochema.

Przeprowadzono prace związane z utworzeniem i doposażeniem pracowni małej architektury i aranżacji terenów zielonych przy Warsztacie Terapii Zajęciowej w Kaletach – Drutarni przy ul. Szkolnej 8b, w której rozpocznie zajęcia 5 nowych uczestników i uczestniczek projektu.

Regularnie odbywały się spotkania animatorów partnerstwa w siedzibie Lidera, jak i u Partnerów.

W kolejnym założonym etapie realizacji projektu będą realizowane działania w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników, których celem jest realizacji odpowiednich wskaźników zatrudnieniowych.

2. AKTYWNA INTEGRACJA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TARNOWSKICH GÓRACH.

W realizację aktywnej integracji na rzecz uczestników projektu realizowanego przez MOPS w Tarnowskich Górach zostali zaangażowani animator partnerstwa oraz 13 pracowników bezpośrednio pracujących z podopiecznymi.

W 2016r. MOPS w Tarnowskich Górach obejmował projektem 78 osób (20 osób starszych i niesamodzielnych, 20 osób zaburzonych psychicznie, 35 rodzin wieloprotblemowych oraz 40 osób bezrobotnych).

- W przygotowanej sali gimnastyczno - rehabilitacyjnej realizowano zajęcia z grupą docelową osób starszych (niesamodzielnych) i zaburzonych psychicznie.
- Regularnie odbywały się spotkania grupy samopomocowej, indywidualne wsparcie psychologiczne, indywidualne wsparcie logopedyczne.
- Realizowano zajęcia komputerowe, na potrzeby który zakupiono laptopy.
- Realizowano, zajęcia nauki czytania, zajęcia z choreoterapii i arteterapii.
- Realizowano zajęcia w ramach kulturoterapii i hydroterapii.
- Realizowano zajęcia w ramach wsparcia pedagogicznego.
- Przeprowadzono warsztaty wyjazdowe dla osób niesamodzielnych i zaburzonych psychicznie.

W kolejnym etapie realizacji projektu przewiduje się działania w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników celem realizacji odpowiednich wskaźników zatrudnieniowych oraz rekrutację uczestników na 2017r.

3. AKTYWNA INTEGRACJA KALETY.

Za realizację zadania w MOPS w Kaletach są odpowiedzialni animator partnerstwa oraz 2 pracowników socjalnych.

W ramach aktywnej integracji Ośrodek objął 22 uczestników i uczestniczek (10 osób starszych i niesamodzielnych, 12 rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością lub cechujących się niezaradnością opiekuńczo wychowawczą), na rzecz których zrealizowano następujące działania:

- Indywidualne wsparcie psychologiczne.
- Indywidualne zajęcia psychoterapeutyczne z dzieckiem autystycznym w miejscu zamieszkania uczestnika objętego wsparciem.
- Indywidualne zajęcia pedagogiczne z uczestniczką projektu w miejscu jej zamieszkania.
- W ramach mechanizmów racjonalnych usprawnień wsparcia udzielało 2 asystentów osoby niepełnosprawnej. Asystenci opiekowali się 5 osobami objętymi pomocą, pomagali w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w załatwianiu spraw urzędowych, w poruszaniu się po mieście, spędzaniu czasu wolnego, pomoc w udziale w projekcie, itp.
- Warsztaty dla 10 osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych.
- Warsztaty dla 11 uczestniczek z zakresu umiejętności społecznych i kompetencji rodzicielskich.
- Na bieżąco prowadzona była praca socjalna.

W kolejnym etapie realizacji projektu przewiduje się działania w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników celem realizacji odpowiednich wskaźników zatrudnieniowych oraz działania aktywizujące społecznie - 8 nowych uczestników.

4. AKTYWNA INTEGRACJA TWORÓG.

Za realizację zadania w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tworogu są odpowiedzialni animator partnerstwa oraz pracownik socjalny.

W 2016r. w projekcie uczestniczyło 11 kobiet (3 kobiety starsze i niesamodzielne, 8 kobiet korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, u których występuje wielopropblemowość), na rzecz których podjęto następujące działania:

- Udzielano wsparcia przez indywidualnego doradcę.
- Przeprowadzono indywidualne wsparcie psychologiczne.
- Przeprowadzono warsztaty grupowe z psychologiem.
- Przeprowadzono indywidualne poradnictwo prawne, w oparciu o zgłaszane problemy uczestniczek projektu.
- Przeprowadzono zajęcia grupowe z prawnikiem.
- Zorganizowano piknik rodzinny „Na kocu”.
- Realizowano PAI we współpracy z PUP w Tarnowskich Górach na rzecz 4 uczestniczek bezrobotnych.
- Dla 8 uczestniczek przeprowadzono warsztaty z zakresu umiejętności społecznych i kompetencji rodzicielskich.
- Dla 8 uczestniczek zorganizowano warsztaty z wizażu i stylizacji.

W kolejnym etapie realizacji projektu przewiduje się działania w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników celem realizacji odpowiednich wskaźników zatrudnieniowych oraz aktywizację społeczną dla kolejnych nowo przyjmowanych uczestników.

5. AKTYWNA INTEGRACJA ZBROSŁAWICE.

Za realizację zadania w Gminie Zbrosławice są odpowiedzialni animator partnerstwa oraz 6 pracowników socjalnych.

Obecnie działaniami projektowymi Ośrodek w Zbrosławicach objął 22 osoby (osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, osoby bezrobotne).

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie realizowano w 2016r. poniższe formy wsparcia w ramach aktywnej integracji:

- Przeprowadzono warsztaty kompetencji rodzicielskich.
- Przeprowadzono warsztaty, treningi psychologiczne grupowe.
- Przeprowadzono indywidualne wsparcie psychologiczne.
- Przeprowadzono konsultacje prawne.
- Przeprowadzono zajęcia grupowe z prawnikiem.
- Przeprowadzono warsztaty edukacyjne z elementami coachingu.
- Przeprowadzono warsztaty z zakresu wizerunku, higieny, autoprezentacji.
- Dla 11 uczestników projektu wraz osobami zależnymi (dzieci) zorganizowano i przeprowadzono warsztaty wyjazdowe 3 – dniowe, zapewniając zakwaterowanie, transport i pełne wyżywienie oraz warsztaty z zakresu umiejętności wychowawczych i prawidłowych relacji rodzic – dziecko. W trakcie wyjazdu przeprowadzono również warsztaty z równości szans kobiet i mężczyzn.
- Zorganizowano spotkanie integracyjne związane z obchodami Dnia Św. Mikołaja. Dla 21 uczestniczek i uczestników wraz z otoczeniem – z dziećmi.

W kolejnym etapie realizacji projektu przewiduje się działania w zakresie aktywizacji zawodowej uczestników celem realizacji odpowiednich wskaźników zatrudnieniowych oraz aktywizację społeczną dla kolejnych nowo przyjmowanych uczestników.

Na realizację projektu w 2016r. wydatkowano łączną kwotę w wysokości 1 666 065,12 zł.

VI. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2016 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało śniadanie wielkanocne dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4 549,87 zł ze środków Powiatu,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało wigilię dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4 545,47 zł

ze środków Powiatu,

- współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom "Pro Rodzina" przy realizacji zadań z pieczy zastępczej,
- przedstawiciele PCPR w Tarnowskich Górach uczestniczyli w różnych uroczystościach oraz spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego tj.: Stowarzyszenie „Serdeczni” z Tarnowskich Gór, Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór, Koło Polskiego Związku Niewidomych z Tarnowskich Gór, Klub Olimpiad Specjalnych z Miedar oraz Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Pro Rodzina" z Nowego Chechła.

VII. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W 2016r PCPR współuczestniczył w opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która została przyjęta uchwałą nr XXVII/227/2016 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 29 listopada 2016 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2016-2025”

VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej lub punkt interwencji kryzysowej, mieszkania chronione i placówkę opiekuńczo wychowawczą typu interwencyjnego,
- dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez pracę w oparciu o zespoły celowe,
- rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego
- działania i wsparcie na rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej .

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- realizację projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych

marginalizacją i wykluczeniem społecznym,

- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2017r.,
- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy 2017 – 2020, ,
- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2015 – 2017, (w tym podjęcie działań w kierunku zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, terapeutów, koordynatora usamodzielnienia jako wsparcie a rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej),
- realizację działań w ramach planowanego do utworzenia Powiatowego Centrum Usług Społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- korzystanie z możliwości wnioskowania o środki zewnętrzne, między innymi z budżetu państwa, PFRON, w celu dostosowanie zaplecza instytucjonalnego do potrzeb osób niepełnosprawnych i innych działań na rzecz osób niepełnosprawnych

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnić odpowiedni potencjał kadrowy wystarczający do wykonania przewidzianych ustawami zadań.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: 2016 r. poz. 930 ze zm.) „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych ujętych w kilka głównych obszarów, tj:

- opieka nad dzieckiem i rodziną czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty),

- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,

- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS,

- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy,

- przeciwdziałania przemocy w zakresie poradnictwa i prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,

- projekt unijny:

- Projekt „Wszyscy Razem” Projekt realizowany w Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 w Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.